

Til:

Det Mosaiske Trossamfund v.
rabbiner Joav Melchior
styreleder Ronen Bahar,
forstander Ervin Kohn,

Dato: 24.11.2022

Vår ref: 17/03683-4

Deres ref:

Hilsen til Det Mosaiske Trossamfund: 80-årsmarkeringen av deportasjonen av norske jøder

Den 26. november markerer vi over hele landet at er det 80 år siden lasteskipet Donau la fra kai i Oslo med kurs for de tyske dødsleirene.

Deportasjonen og drapene av norske jøder var en eksistensiell katastrofe for den norske, jødiske minoriteten, for det norske samfunnet – og for menneskeverdet. En stor andel av de menneskene som utgjorde et levende jødisk miljø i Norge ble fjernet med makt og drept. Det norske samfunnet var unnfallende. Det var alt for få som stod opp for den jødiske minoriteten. Norge ble fattigere, både på grunn av dehumanisering av jøder, den umenneskelige behandlingen de møtte – og på grunn av de mange som ble myrdet og som hadde så mye å tilføre det norske samfunnet.

Vi må aldri glemme ofrene for det norske Holocaust. Hvordan kunne dette skje? Vi får stadig ny og mer kunnskap om denne delen av norsk historie, og det utfordrer oss til årvåkenhet, refleksjon og handling. 80-årsmarkeringen er en påminnelse om hva mennesker er i stand til å gjøre når menneskeverd og rettssikkerhet systematisk brytes ned. Nå er opp til oss å slå ring om religiøse minoriteter og andre utsatte grupper som i vår tid trues av forfølgelse, undertrykking og rasisme. Vi må ikke svikte igjen!

Den norske kirke var unnfallende og sviktet jødene før og under Den andre verdenskrig. Kirken var for seint ute med sin med sin protest mot jødeforfølgelsene. Dette erkjente Bispemøtet i sin [uttalelse](#) fra 2012.

Kirken er med på flere av markeringene ulike steder i landet. Deportasjonen og drapet på norske jøder angår hele Norge. Vi har alle et ansvar for å la dette være en del av vårt kollektive minne. Den norske kirke vil arbeide sammen med Det Mosaiske Trossamfund og alle andre gode krefter for å avdekke og stå opp mot alle former for antisemittisme og hat mot jøder.

Med vennlig hilsen

Kristin Gunleiksrud Raaum
Kirkerådets leder

Olav Fykse Tveit
Bispemøtets preses

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Bispemøtet, Olav Fykse Tveit

Postboks 799

0106 OSLO

Sentrum

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd, Kristin Gunleiksrud Raaum

Postboks 799

0106 OSLO

Sentrum

Mottakere:

Det Mosaiske Trossamfund, Joav Melchior

Det Mosaiske Trossamfund, Ervin Kohn

Det Mosaiske Trossamfund, Ronen Bahar

Det mosaiske trossamfund -

Administrasjonen